

DZIAŁANIA NA RZECZ ODBUDOWY NAUKI, BADAŃ I INNOWACJI W UKRAINIE

My, kierownictwo Polskiej Akademii Nauk, Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Amerykańskiej Akademii Nauk, Niemieckiej Narodowej Akademii Nauk Leopoldina, Królewskiej Duńskiej Akademii Nauk i Literatury, Europejskiej Federacji Akademii Nauk ALLEA, Towarzystwa Królewskiego w Londynie, spotkaliśmy się w Warszawie 2 czerwca 2022 r. Celem spotkania było omówienie i uzgodnienie działań na rzecz budowy silnego systemu nauki, innowacji, badań i nauczania na Ukrainie. W naszych rozmowach dostrzegaliśmy związane z tym wyzwania, biorąc pod uwagę wciąż trwającą inwazję sił rosyjskich, ale kierowaliśmy się przekonaniem, że odbudowa nauki i badań w Ukrainie ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia długotrwałego dobrobytu i suwerenności tego kraju. W związku z powyższym gorąco zachęcamy, aby w czasie gdy światowi liderzy opracowują programy i podejmują zobowiązania finansowe dla Ukrainy, skupić się na odbudowie nowoczesnego i globalnie zintegrowanego systemu naukowo-badawczego. 10 działań, przedstawionych poniżej, to praktyczne kroki, które mogą zostać podjęte przez środowiska naukowe w naszych krajach, a także na całym świecie. Niektóre z tych działań można zrealizować w najbliższym czasie, inne będą zależały od rozwoju sytuacji militarnej i bezpieczeństwa w Ukrainie. Lista ta może być rozszerzana i korygowana, a także uwzględniać dotychczasowe doświadczenia w kontaktach z krajami dotkniętymi wojną.

1. Utrzymywać afiliacje instytucjonalne w Ukrainie ukraińskich naukowców zatrudnionych tymczasowo za granicą, aby zachęcić ich do powrotu do kraju po ustaniu działań wojennych i po poprawie sytuacji w kraju.
2. Uruchomić specjalne programy finansowania skierowane do młodych naukowców z Ukrainy i ich zespołów, w tym takie, które wykorzystują umowy o pracę zdalną.
3. Stworzyć programy finansowania wspólnych badań prowadzonych przez zespoły międzynarodowe z naukowcami pracującymi w Ukrainie oraz uruchomić finansowanie tzw. joint appointments. .
4. Zapewniać dostęp do specjalistycznych placówek badawczych za granicą, zwłaszcza takich, które zapewniają możliwość prowadzenia badań realizowanych wcześniej w obiektach uszkodzonych lub zniszczonych podczas działań wojennych w Ukrainie.
5. Zapewniać ukraińskim instytucjom naukowym zdalny, bezpłatny dostęp do czasopism naukowych.
6. Udzielać zwolnień z opłat za przetwarzanie artykułów (APC), składki członkowskie w organizacjach naukowych oraz opłat za udział w konferencjach dla naukowców i organizacji badawczych w Ukrainie.
7. Zapewniać ukraińskim naukowcom możliwości nawiązywania kontaktów i wzajemnego uczenia się ze współpracownikami i organizacjami działającymi w międzynarodowej wspólnocie badawczej.
8. Przekazywać instytucjom ukraińskim bardzo potrzebny i wciąż nadający się do użytku sprzęt laboratoryjny i badawczy w celu zastąpienia wyposażenia zniszczonego w czasie wojny.
9. Zaplanować powojenną odbudowę nauki w Ukrainie z uwzględnieniem przyszłych potrzeb narodu, w tym modernizacji ukraińskiego systemu badań naukowych, innowacji oraz edukacji.
10. Ustanowić radę koordynacyjną w celu zmaksymalizowania oddziaływania, zminimalizowania redundancji i w celu sensownego wykorzystania synergii, z uwzględnieniem aspektów związanych z młodszymi i starszymi naukowcami.

Antonio Loprieno
ALLEA

Gerald Haug
Niemiecka Narodowa Akademia Nauk Leopoldina

Marcia McNutt
Narodowa Akademia Nauk USA

Anatoliy Zagorodny
Narodowa Akademia Nauk Ukrainy

Jerzy Duszynski
Polska Akademia Nauk

Marie Louise Nosch
Królewska Duńska Akademia Nauk i Literatury

Robin Grimes
Towarzystwo Królewskie w Londynie